

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОДБОР ЗА ЈАВНИ НАДЗОР НАД ОБАВЉАЊЕМ РЕВИЗИЈЕ

Република Србија
Одбор за јавни надзор над
обављањем ревизије
Број: 09/16
22. април 2016. године
Београд

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ

ОДБОРА ЗА ЈАВНИ НАДЗОР НАД ОБАВЉАЊЕМ РЕВИЗИЈЕ ЗА 2015. ГОДИНУ

1. Оснивање и почетак рада Одбора за јавни надзор над обављањем ревизије

Одбор за јавни надзор над обављањем ревизије (даље у тексту: Одбор за јавни надзор) је независно тело јавног надзора над ревизорском професијом у Републици Србији, са надлежностима утврђеним Законом о ревизији („Службени гласник РС“, број 62/13, у даљем тексту: Закон) који је ступио на снагу 24. јула 2013. године.

Одбор за јавни надзор основан је Одлуком Владе 05 Број: 02-9083/2013 од 25. октобра 2013. године, а први састав овог тела именован је Решењем Владе 24 Број: 119-10726/2013 од 11. децембра 2013. године.

Састав Одбора за јавни надзор на дан 31. децембар 2015. године:

1. Жељко Јовић – председник,
2. Драгиша Милић – члан,
3. Сузана Шулејић – члан,
4. Драгана Марковић – члан,
5. Душан Томић – члан,
6. Зоран Шкобић – члан,
7. Жарко Милићевић – члан.

Прва седница овог тела одржана је 18. децембра 2013. године, од када је ово тело оперативно и отпочело са радом.

Већина чланова Одбора за јавни надзор су стручњаци из области рачуноводства, ревизије, финансија и права који су независни од утицаја ревизорске професије и Коморе овлашћених ревизора (непрактичари), док је један члан Одбора за јавни надзор, овлашћени ревизор са вишегодишњим искуством на законским ревизијама. Чланови овог тела именовани су на предлог министра надлежног за послове финансија, Народне банке Србије и Комисије за хартије од вредности, на период од четири године, а иста лица могу бити поново бирана највише још једанпут.

Министарство финансија (у даљем тексту: Министарство) обавља стручне и административне послове за потребе Одбора за јавни надзор.

Организација и начин рада Одбора за јавни надзор, уређени су Пословником о раду Одбора за јавни надзор. Одбор за јавни надзор једном годишње о свом раду извештава Владу Републике Србије.

II. Делокруг рада Одбора за јавни надзор

Делокруг рада Одбора за јавни надзор дефинисан је одредбама Закона.

Најзначајнија улога овог тела је да:

- спроводи надзор над радом Коморе овлашћених ревизора (у даљем тексту: Комора),
- спроводи надзор над контролом квалитета рада лиценцираних овлашћених ревизора и друштава за ревизију и изрицањем мера надзора,
- спроводи надзор над лиценцирањем ревизора и издавањем дозвола друштвима за ревизију,
- предлаже Министарству мере прописане Законом које се могу изрећи лиценцираним овлашћеним ревизорима и друштвима за ревизију ако се утврди да су својим активностима повредили одредбе овог закона.

Одбор за јавни надзор надзире Комору у обављању законом поверених послова, а поседује и механизме и средства да овај надзор учини ефикасним. У складу са тим, Одбор за јавни надзор контролише Комору у спровођењу програма за полагање испита за звање овлашћени ревизор, као и над активностима везаним за регистрацију лиценцираних овлашћених ревизора и друштава за ревизију. Ово тело надзире Комору и у обављању континуираног професионалног усавршавања лиценцираних овлашћених ревизора, контроли примене Међународних стандарда ревизије и стандарда о питањима професионалне етике, као и у спровођењу система контроле квалитета над обављањем ревизије.

Закон предвиђа више механизма за спровођење контроле. Одбор за јавни надзор кроз механизам давања сагласности и мишљења на општа акта Коморе, утиче на садржину и квалитет тих аката. Такође, може да предложи министарству надлежном за послове

финансија, као органу који је законом овлашћен да врши надзор над законитошћу рада и аката Коморе, непосредни преглед документације и учествовање у активностима Коморе у вршењу законом поверених послова, односно да предлаже ванредне провере квалитета обављања ревизије.

Одбор за јавни надзор може да предузме и одређене мере уколико оцени да постоји основана сумња да су учињене одређене незаконитости и неправилности у раду Коморе. У складу са тим, може да затражи од Коморе, извештаје и друге податке као доказ о уоченим неправилностима, као и да предложи мере ради њиховог отклањања. Такође, може да покрене иницијативу за утврђивање одговорности чланова органа и запослених у Комори, као и да предложи сазивање Скупштине Коморе, односно да предузме и друге мере из своје надлежности.

Одбор за јавни надзор разматра извештаје Министарства и расправља о кључним питањима у вези са лиценцирањем ревизора и издавањем дозвола друштвима за ревизију за обављање ревизије.

Одбор за јавни надзор предлаже Министарству мере према ревизорима и друштвима за ревизију, уколико се у Законом прописаном поступку утврди да нису поступали у складу са одредбама овог закона, а може да предложи и покретање ванредних контрола квалитета њиховог рада.

III. Програм рада Одбора за јавни надзор

Програм рада Одбора за јавни надзор за 2015. годину донет је 12. фебруара 2015. године. Основне активности Одбора за јавни надзор дефинисане овим програмом односе се на:

1. Праћење спровођења општих аката Коморе и у складу са потребама предлагање измена и допуна истих,
2. Надзор над обављањем послова провере квалитета обављених ревизија, провере квалитета рада друштва за ревизију, самосталних ревизора и лиценцираних овлашћених ревизора,
3. Давање предлога за ванредне провере квалитета рада друштава за ревизију, самосталних ревизора и лиценцираних овлашћених ревизора,
4. Надзор над издавањем, продужењем и одузимањем лиценци овлашћеним ревизорима, односно издавањем и одузимањем дозвола за обављање ревизије друштвима за ревизију и самосталним ревизорима,
5. Надзор над радом Коморе, у делу:
 - спровођења програма за полагање испита за звање овлашћени ревизор, ослобађање полагања испита или дела испита, као и организовање полагања испита,

- спровођења програма континуираног професионалног усавршавања лиценцираних овлашћених ревизора.

6. Разматрање годишњег извештаја о раду Коморе, који је Комора дужна да достави у року од 30 дана од усвајања на Скупштини,

7. Пружање помоћи, достављање информација и сарадња са надлежним органима трећих земаља, одговорним за одобрење, регистрацију, проверу квалитета рада и надзор ревизора, односно ревизорских друштва трећих земаља, у складу са потребама,

8. Дефинисање циљева Одбора за јавни надзор над обављањем ревизије за 2015. годину и утврђивање активности ради реализације циљева.

IV. Спровођење Програма рада Одбора за јавни надзор

Од 1. јануара 2015. године а закључно са 31. децембром 2015. године одржано је укупно 11 седница овог тела.

У извештајном периоду најзначајније активности овог тела биле су усмерене на унапређење функционисања система контроле квалитета обављања ревизије успостављеног у оквиру Коморе. Све предузете активности на крају периода имале су за резултат покретање првих поступака за изрицање мера друштвима за ревизију и ревизорима због непоштовања одредаба Закона и правила струке. С тим у вези, Одбор за јавни надзор је на основу извештаја Коморе о обављеним контролама квалитета рада, предложио Министарству одузимање једне дозволе друштву за ревизију и две лиценце овлашћеним ревизорима за обављање ревизије. У овом периоду започете су активности за изрицање мера код још два друштва за ревизију и три лиценцирана овлашћена ревизора.

Поред унапређења функционисања система контроле квалитета обављања ревизије, значајан део активности био је усмерен на разматрање и одобрење подзаконских аката Коморе неопходних за спровођење Закона.

Акта Коморе која су била предмет разматрања Одбора за јавни надзор:

Р.б.	НАЗИВ АКТА	МИШЉЕЊЕ / САГЛАСНОСТ	БР. АКТА ОЈН	ДАТУМ доношења акта
1.	План провере квалитета обављених ревизија за 2015. годину	Мишљење	02/15	12.01.2015.
2.	Предлог финансијског плана Коморе за 2015. годину	Мишљење	03/15	12.02.2015.
3.	Измене и допуне плана провере квалитета обављених ревизија за 2015. годину	Мишљење	06/15	29.04.2015.
4.	Правилник о методологији обављања провере квалитета	Мишљење	07/15	26.05.2015.

	обављених ревизија, провере квалитета рада друштва за ревизију, самосталних ревизора и лиценцираних овлашћених ревизора			
5.	Годишњи извештај о раду и активностима за 2014. годину на пословима контроле квалитета рада друштва за ревизију, лиценцираних овлашћених ревизора и самосталних ревизора	Мишљење	08/15	20.07.2015.
6.	Допис Комори – табеле за прикупљање података за унапређење квалитета методологије за израду Плана контроле квалитета рада друштва за ревизију, лиценцираних овлашћених ревизора и самосталних ревизора	Захтев	09/15	11.09.2015.
7.	Избор чланова Комисије за контролу квалитета Коморе	Мишљење	10/15	26.10.2015.
8.	План провере квалитета рада друштва за ревизију, самосталних ревизора и лиценцираних овлашћених ревизора за 2016. годину	Мишљење	11/15	02.12.2015.
9.	Предлог финансијског плана Коморе за 2016. годину	Мишљење	12/15	02.12.2015.

Одбор за јавни надзор је у оквиру својих надлежности дао и мишљења на избор чланова Комисије за контролу квалитета Коморе.

Ван својих редовних надлежности Одбор за јавни надзор упутио је Комори захтев за достављање података за извештајну 2014. годину, у циљу постизања континуираног унапређења квалитета извештаја и будућих планова за контролу квалитета рада ревизорске струке, а кроз сагледавање свих потенцијалних ризика који могу утицати на квалитет ревизорских извештаја.

Одбор за јавни надзор је тражио од Коморе да убудуће два пута годишње доставља детаљан извештај о раду Стручне службе за контролу квалитета, док би на свакој наредној седници Одбора за јавни надзор, Комора достављала скраћену форму извештаја који би садржао информације о току спровођења плана контроле квалитета, новим ризицима, информације о начинима на који се решавају раније уочени ризици, као и друга питања од значаја за рад Одбора за јавни надзор.

По питању надзора над издавањем дозвола друштвима за ревизију, односно издавањем и продужењем лиценци овлашћеним ревизорима за обављање ревизије финансијских извештаја, Министарство је чланове Одбора за јавни надзор обавештавало о спровођењу Закона у вези са издавањем дозвола и лиценци, а на једној од седница разматрана је и информација о активностима Министарства у овом делу спровођења Закона.

У досадашњем раду Одбора за јавни надзор уочене су одређене нејасноће у одредбама Закона. У том смислу предложено је да се наредном изменом Закона прецизирају одредбе члана 72. ст. 6. и 7. као и одредбе члана 79. овог закона. Такође, предложено је да се наредном изменом Закона предвиди увођење привремених мера и прецизирање садржине предлога мера.

У претходном периоду Одбор за јавни надзор није предлагао покретање ванредних провера квалитета обављених ревизија, а није било ни захтева за међународном сарадњом са надлежним органима трећих земаља, одговорним за одобрење, регистрацију, проверу квалитета рада и надзор ревизора, односно ревизорских друштава трећих земаља.

V. Хронолошки преглед седница Одбора за јавни надзор

Одбор за јавни надзор је током 2015. године одржао укупно 11 седница.

На 14. седници Одбора за јавни надзор одржаној 12. јануара 2015. године, разматран је предлог Програма рада Одбора за јавни надзор за 2015. годину. На истој седници прихваћен је Предлог плана провере квалитета обављених ревизија за 2015. годину, као и Предлог финансијског плана Коморе.

На 15. седници Одбора за јавни надзор одржаној 3. фебруара 2015. године, разматран је Извештај Коморе о извршеној контроли квалитета обављених ревизија (са предлогом мера), након чега су чланови Одбора за јавни надзор усвојили Извештај Коморе у делу који се односи на стручну анализу и оцену, док је одлучено да се у делу који се односи на изнете мере Извештај не може усвојити због могућих правних ризика и ретроактивне примене прописа, с обзиром да је реч о ревизији финансијских извештаја из 2012. године. С тим у вези, истакнуто је да је ревизија финансијских извештаја из 2012. године извршена 2013. године у време важења старог Закона о рачуноводству и ревизији, а да је контрола од стране Коморе извршена 2014. године у складу са одредбама Закона. Узимајући у обзир претходно наведено, на истој седници постављено је питање на основу којег закона применити санкцију према друштву за ревизију у којем су уочене неправилности. На истој седници одлучено је да се изврши допуна Плана контроле квалитета за 2015. годину, тако што би друштва у којима су уочене неправилности била предмет контроле у 2015. години и уколико би било потребе за изрицањем мера према друштвима која су обухваћена планом, исте би биле изречене у складу са Законом. У наставку седнице разматран је предлог Извештаја о раду Одбора за јавни надзор за 2014. годину.

На 16. седници Одбора за јавни надзор одржаној 23. марта 2015. године разматран је допис који је Агенција за борбу против корупције доставила Одбору за јавни надзор, у вези са предметом који је пред Агенцијом за борбу против корупције покренуо бивши председник Одбора за јавни надзор. Чланови Одбора за јавни надзор сложили су се да наводи у представци садржаној у допису Агенције за борбу против корупције представљају лични став бившег председника Одбора за јавни надзор. С тим у вези, истакнуто је да Одбор за јавни надзор у тренутку прослеђивања дописа Агенцији за борбу

против корупције није био упознат са истим, тако да се наведени допис не може сматрати службеним актом овог тела.

На 17. седници Одбора за јавни надзор која је одржана 27. априла 2015. године разматрана је и усвојена измена и допуна Плана контроле квалитета Коморе за 2015. годину. Измена је извршена тако што су друштва за ревизију под редним бројевима 15. и 16. додата на основу закључка Одбора за јавни надзор са једне од претходних седница, док је једно друштво за ревизију искључено из плана како би било могуће обавити планиране контроле сходно капацитетима Коморе.

На 18. седници Одбора за јавни надзор која је одржана 26. маја 2015. године, дато је позитивно мишљење на нови Правилник о методологији обављања провере квалитета обављених ревизија, провере квалитета рада друштва за ревизију, самосталних ревизора и лиценцираних овлашћених ревизора, који је Комора доставила на разматрање. На истој седници представници Коморе обавестили су чланове Одбора за јавни надзор о спроведеним преосталим контролама обављеним у 2014. години, са предлозима за изрицање мера, након чега су чланови Одбора за јавни надзор затражили од представника Коморе да за сваку наредну седницу Одбора за јавни надзор припреме Извештај о извршењу плана контрола квалитета. У наставку седнице разматрани су циљеви Одбора за јавни надзор за 2015. годину, међу којима је разматрано унапређење методологије за избор ревизорских кућа које ће бити предмет контроле квалитета, а која ће бити заснована на унапред идентификованим ризицима, због чега су представници Одбора за јавни надзор затражили од представника Коморе да за наредну седницу припреме информацију о методологији коју користе за избор ревизорских друштава која ће бити предмет контроле. У оквиру циљева Одбора за јавни надзор разматрано је обезбеђивање претпоставки за добијање званичног превода Међународних стандарда ревизије, као и подизање нивоа самосталности и независности Одбора за јавни надзор. У наставку седнице је закључено да ће предложени циљеви бити разматрани на наредним седницама на којима ће бити утврђене активности потребне за реализацију истих.

На 19. седници Одбора за јавни надзор која је одржана 12. јуна 2015. године разматран је Годишњи извештај о раду и активностима за 2014. годину на пословима контроле квалитета рада друштва за ревизију, лиценцираних овлашћених ревизора и самосталних ревизора, који је доставила Комора. Чланови Одбора за јавни надзор прихватили су достављени Извештај о раду и активностима уз одређене препоруке као смернице за израду наредних извештаја. Наиме, чланови Одбора за јавни надзор предложили су представницима Коморе да се у наредном извештајном периоду Одбору за јавни надзор уз Годишњи извештај о раду за потребе објављивања на интернет презентацији Коморе, достави и детаљнији Извештај о раду и активностима Коморе, у циљу потпунијег информисања Одбора за јавни надзор. Затим је предложено да у наредном извештајном периоду тежиште буде на објављивању већег броја података, у циљу јасног приказа квалитета рада друштва за ревизију, као и то да се у Годишњем извештају о раду детаљније образложи број грешака у односу на примену Међународних стандарда ревизије. На истој седници представници Коморе образложили су члановима Одбора за јавни надзор начин избора друштава за ревизију, самосталних ревизора и лиценцираних овлашћених ревизора који ће бити предмет контроле и уз то доставили Правилник о принципима избора друштава за ревизију, самосталних ревизора и лиценцираних овлашћених ревизора за провере квалитета обављених ревизија, након чега

су чланови Одбора за јавни надзор затражили да Комора у наредном периоду достави детаљан преглед индикатора ризика који утичу на квалитет ревизорских извештаја.

На 20. седници Одбора за јавни надзор која је одржана 29. јула 2015. године разматрано је изјашњење Коморе по захтеву странке за надзор над ванредном ревизијом редовних годишњих финансијских извештаја код клијента ревизије. На истој седници, договорено је да на наредним седницама чланови Одбора за јавни надзор доставе коментаре на табеле које је стручна служба Министарства сачинила као пример информација које би Комора требала да доставља Одбору за јавни надзор као додатне (пored оних прописаних Законом) приликом израде будућег плана провере квалитета рада друштава за ревизију, самосталних ревизора и лиценцираних овлашћених ревизора. У наставку седнице договорено је да Комора достави извештај о тренутном стању извршења Плана провере квалитета обављених ревизија.

На 21. седници Одбора за јавни надзор одржаној 11. септембра 2015. године, Одбор за јавни надзор прихватио је предлог Коморе за кориговање табела за прикупљање података од друштава за ревизију. На истој седници чланови Одбора за јавни надзор обавештени су о мишљењу Министарства, поводом захтева овог тела за тумачење одредаба члана 72. ст. 6. и 7. Закона. У наставку седнице председник Одбора за јавни надзор информисао је присутне чланове о својој посети Комори и позитивном искуству у вези са кадровском и техничком опремљеношћу Коморе, као и базама података на основу којих Комора обавештава Одбор за јавни надзор о појединим питањима значајним за рад овог тела. На истој седници предложено је да Комора континуирано обавештава Одбор за јавни надзор о свим системским и појединачним ризицима који могу да утичу на унапређење квалитета рада ревизорске струке.

На 22. седници Одбора за јавни надзор која је одржана 26. октобра 2015. године разматран је и позитивно оцењен Извештај о раду Стручне службе за контролу квалитета за период од 1. јануара до 31. августа 2015. године, који је доставила Комора. На истој седници је усаглашено да Комора доставља детаљан извештај Одбору за јавни надзор два пута годишње, док би на свакој наредној седници Одбора за јавни надзор, Комора достављала скраћену форму извештаја који би садржао информације о току спровођења плана контроле квалитета, новим ризицима, информације о начинима на који се решавају раније уочени ризици, као и друга питања од значаја за рад Одбора за јавни надзор. У наставку седнице представници Коморе су обавестили чланове Одбора за јавни надзор да је у плану увођење нове врсте едукације која би била усмерена на појединачна друштва за ревизију, с обзиром да су се досадашње едукације показале као недовољно ефикасне. На истој седници чланови Одбора за јавни надзор су дали позитивно мишљење на захтев за давање сагласности на избор чланова Комисије за контролу квалитета Коморе.

На 23. седници Одбора за јавни надзор која је одржана 2. децембра 2015. године, чланови Одбора за јавни надзор су дали позитивно мишљење на План провере квалитета рада друштва за ревизију, самосталних ревизора и лиценцираних ревизора за 2016. годину, као и на Предлог финансијског плана Коморе.

На 24. седници Одбора за јавни надзор која је одржана 30. децембра 2015. године чланови Одбора за јавни надзор су након разматрања извештаја Коморе о спроведеном поступку контроле квалитета рада друштва за ревизију и лиценцираних овлашћених

ревизора запослених у том друштву за ревизију и образложеног предлога Коморе за изрицање конкретних мера, дали предлог Министарству да се друштву за ревизију и лиценцираним овлашћеним ревизорима изрекне мера одузимања дозволе, односно лиценце за обављање ревизије. На истој седници је договорено да се од Коморе затражи допуна предмета којима би се иницирало покретање поступка за изрицање мера код два друштва за ревизију и три лиценцирана овлашћена ревизора.

VI. Сарадња са међународним институцијама

У претходном периоду Одбор за јавни надзор одржао је састанак са представницима Светске банке, у вези са изработом ажурираног Извештаја о поштовању стандарда и прописа (ROSC) у делу који се односи на стање система корпоративног рачуноводства и ревизије у Републици Србији и његове усклађености са законодавством ЕУ и најбољом међународном праксом. На одржаном састанку дискутовано је о плановима за контролу квалитета обављених ревизија за 2015. годину, сарадњи са Комором, као и о квалитету ревизорске професије у Републици Србији.

ПРЕДСЕДНИК
ОДБОРА ЗА ЈАВНИ НАДЗОР
НАД ОБАВЉАЊЕМ РЕВИЗИЈЕ

Жељко Јовић